

Kirkkohallituksen yleiskirje nro 5/2026 19.2.2026

Vuoden 2026 seurakuntavaalien valmistelut

Seurakuntavaalit pidetään marraskuun kolmantena sunnuntaina 15.11.2026. Ennakoäänestys järjestetään 3.– 7.11.2026.

Vaalien asiakirjat

Vaalien hallinnollinen aikataulu, valmistuneet vaaliohjeet sekä vaaliasiakirjat (mm. valitsijayhdistyksen perustamisasiakirja, ennakoäänestyksen lähetekirje sekä ilmoittautumisen kotiäänestykseen) löytyvät [evl.fi/plus -palvelun vaalisivuilta](https://evl.fi/plus-palvelun-vaalisivuilta). Myös pöytäkirjapohjat sekä loput vaaliohjeet julkaistaan sivuille.

Vaalilautakunnan asettaminen

Kirkkolain (652/2023, KL) 9 luvun 16 § mukaan kirkkovaltuusto tai seurakuntaneuvosto asettaa vaalilautakunnan seurakuntavaalien toimittamista varten. Kirkkojärjestyksen (657/2023, KJ) 9 luvun 2 § mukaan vaalilautakunta tulee asettaa viimeistään 31.5.2026. Seurakuntavaaleissa ehdolla oleva, hänen puolisonsa (aviopuoliso, avopuoliso tai rekisteröidyssä parisuhteessa elävä henkilö), lapsensa, sisaruksensa tai vanhempansa ei voi olla vaalilautakunnan jäsenenä eikä varajäsenenä. Vaalilautakuntaa asetettaessa on valittava puheenjohtaja sekä vähintään neljä muuta jäsentä sekä viisi varajäsentä. Suositeltavaa on kuitenkin valita varsinaisia jäseniä enemmän kuin minimimäärä sekä myös riittävästi varajäseniä.

Kirkkovaltuusto tai seurakuntaneuvosto voi päättää, että seurakunta jaetaan äänestysalueisiin, jolloin vaalilautakunnan on jakauduttava jaostoihin. Jaosto on päätösvaltainen kolmijäsenisenä. Jaoston tehtävänä on huolehtia äänestyksen toimittamisesta äänestysalueella. (KL 9:16, KJ 9:2) Jos seurakunta aikoo jakautua äänestysalueisiin, tämä on

syytä ottaa huomioon vaalilautakuntaa asetettaessa, jotta vaalilautakunnassa ja sen jaoissa on varmasti tarpeeksi jäseniä ja varajäseniä päätösvaltaisten kokousten pitämiseen. Siksi jakautumisesta äänestysalueisiin on hyvä päättää ennen tai viimeistään samassa kokouksessa kuin vaalilautakunta asetetaan. Samassa kokouksessa kuin vaalilautakunta asetetaan on hyvä päättää paikallislehdestä/-lehdistä, joissa vaaleihin liittyvät kuulutukset tai ilmoitukset kuulutuksista julkaistaan. Huomattavaa on myös, että uuden kirkkojärjestyksen mukaan seurakunnan kuulutukset julkaistaan nyt ensisijaisesti seurakunnan verkkosivuilla ja lehdessä, ja vain tarvittaessa ilmoitustaululla.

Seurakuntayhtymässä yhteinen kirkkoneuvosto voi asettaa keskusvaalitoimikunnan, jonka tehtävänä on avustaa yhtymän seurakuntien vaalilautakuntia vaalien yhtenäisessä toimittamisessa. (KL 9:17, KJ 9:2,3)

Lisätietoja vaalilautakunnista löytyy vaaliohjeesta ”2. Seurakunnan vaalilautakunta ja seurakuntayhtymän keskusvaalitoimikunta”.

Kirkkovaltuuston ja seurakuntaneuvoston paikkojen määrästä päättäminen

1.1.2026 voimaantullut kirkkojärjestyksen muutos teki kirkkojärjestyksessä säädetyistä toimielinten jäsenmääristä vähimmäisjäsenmääriä. Väistytvä kirkkovaltuusto, seurakuntaneuvosto tai yhteinen kirkkovaltuusto voi vaalivuoden keväällä tehdä päätöksen säädettyä suuremmasta toimielimen jäsenmäärästä. Päätös toimielimen jäsenmäärästä on tehtävä myös silloin, jos halutaan muuttaa aiemmin päätettyä toimielimen jäsenmäärää. Jos päätöstä ei tehdä, valitaan toimielimeen säädetty tai aiemmin päätetty määrä jäseniä. Päätös toimielimen jäsenmäärän muuttamisesta on ilmoitettava kesäkuun loppuun mennessä hiippakunnan tuomiokapituliin.

Kirkkovaltuuston vähimmäisjäsenmäärä määräytyy kirkkojärjestyksen 3:26 mukaan, seurakuntaneuvoston KJ 3:48 mukaan ja yhteisen kirkkovaltuuston KJ 3:45 mukaan. Lisätietoa toimielimen jäsenmäärästä ja siihen liittyvästä päätöksenteosta löytyy Kirkkohallituksen julkaisemasta [yleiskirjeestä 32/2025](#) sekä vaaliohjeesta ”1. Vuoden 2026 seurakuntavaalit”.

Äänestysalueet

Varsinaisena vaalipäivänä äänestyspaikkoja on yksi per äänestysalue, joko koko seurakunta tai jakautuneena, ja äänestyspaikat ovat auki koko päivän, klo 11–20. Varsinaisena vaalipäivänä ei siis saa järjestää kiertäviä äänestyspaikkoja.

Jos seurakunnan alue on laaja tai muusta syystä varsinaisena vaalipäivänä tarvitaan monta äänestyspaikkaa, tulee seurakunnan jakautua äänestysalueisiin. Kullekin äänestysalueelle on tehtävä oma äänioikeutettujen luettelo, eikä äänestäjä voi varsinaisena vaalipäivänä äänestää kuin yhdessä paikassa. Seurakunnat, joiden jaotus muuttuu 1.1.2027, äänestävät nykyisten alueidensa mukaan tai jakautuen nykyisten alueidensa sisällä, mutta siten, että ehdokkaat valitaan uuden, vuodenvaihteessa muodostuvan seurakunnan elimiin.

Seurakunnan päätettyä jakautua äänestysalueisiin, tulee päätöksestä ilmoittaa Kirkkohallitukseen Nanna Yli-Hukalle (nanna.yli-hukka@evl.fi) 31.5.2026 mennessä. Seurakunnan tulee itse piirtää ja nimetä äänestysalueet Kirjuriin. Äänestysalueiden tulee olla piirrettyinä ja lopullisilla nimillään Kirjurissa 15.6.2026 mennessä.

Hankinnat

Kirkkohallitus järjestää äänestyslippujen sekä vaalikuorien ja lähetekuorien painattamiselle puitejärjestelyn, jossa seurakunnat tilaavat Kirkkohallituksen neuvottelemaan hintaan äänestysliput ja kuoret valitun painotalon verkkokaupasta. Painotalon valintaprosessi on vielä kesken, joten tarkemmat tiedot painotalon kautta tehtävistä tilauksista tulevat myöhemmin. Näillä näkymin tilaukset tulee kuitenkin tehdä maaliskuu-toukokuun aikana. Painotalon kanssa on myös keskusteltu, että sama verkkokauppa tarjoaisi myös mahdollisuuksia vuokrata ainakin äänestyskoppeja sekä mahdollisesti muuta vaalitarvikkeistöä, jos niiden saanti kunnalta on jostain syystä vaikeaa.

Vaalit toimitetaan siten, että äänestäjä äänestää valkoisella äänestyslipulla kirkkovaltuuston tai yhteisen kirkkovaltuuston ehdokasta, ja jos seurakunta kuuluu seurakuntayhtymään, oranssilla äänestyslipulla seurakuntaneuvoston ehdokasta. Aiemmin mainitusti äänestysliput on tilattava, eikä niitä voi painattaa tai kopioida seurakunnassa. Seurakuntayhtymään kuuluvat äänioikeutetut voivat äänestää ennakkoon myös yhtymään kuulumattomissa seurakunnissa, minkä vuoksi yhtymään kuulumattomien seurakuntien

tulee tilata oransseja äänestyslippuja ennakkoäänestäjiä varten. 1.1.2027 seurakuntayhtymän perustavien tai sellaiseen liittyvien seurakuntien tulee tilata seurakuntaneuvoston oransseja äänestyslippuja omaa äänestäjäkuntaansa varten, vaikka päätöksentekoprosessi asiasta olisi vielä kesken.

Vaaleihin liittyvät asiakirjat, kuten ehdokkaan suostumus, valitsijayhdistyksen perustamisasiakirja, lähetekirjeet ja kotiäänestyksen ilmoittautumislomakkeet ovat tulostettavissa seurakuntavaalien evl.fi/plus-sivuilla.

Vaalikirje

Kirkkojärjestyksen 9:8:n mukaan srk:n jakautuessa äänestysalueisiin tulee vaalilautakunnan lähettää jokaiselle äänioikeutetulle jäsenelleen ilmoitus äänioikeudesta (ilmoituskortti) viimeistään 30 päivää ennen vaalipäivää. Ilmoituskortin tulee olla laadittu siten, että sitä voidaan käyttää lähetekirjeenä ennakkoäänestyksessä. Ilmoituskortti voidaan lähettää myös ilman, että seurakuntaa on jaettu äänestysalueisiin. Kirkkohallitus kannustaa kaikkia seurakuntia lähettämään ilmoituskortin, sillä äänioikeudesta muistuttamisen on havaittu nostavan äänestysaktiivisuutta.

Kirkkohallitus on valmistellut ilmoituskortin sisältävän Vaalikirje-kokonaisuuden lähetyksen, johon sisältyy kirkkojärjestyksen vaatimukset täyttävän ilmoituskortin lisäksi seurakuntakohtainen kirkkoherran tervehdys sekä ehdokaslistat. Vaalikirjeen painatusta ja postitusta ollaan parhaillaan kilpailuttamassa, ja sen etenemisestä sekä tilaukseen osallistumisesta tiedotetaan lisää myöhemmin. Seurakunnan, joka jakautuu äänestysalueisiin, muttei osallistu Vaalikirje-kokonaisuuteen, tulee itse järjestää ilmoituskortin painatus ja postitus.

Äänestyspaikkojen esteettömyys, vaalisalaisuus

Eduskunnan oikeusasiamies on ennen viime seurakuntavaaleja ottanut kantaa muun muassa aiemmissa kuntavaaleissa esiintyneisiin ongelmiin ennako- ja varsinaisen vaalipäivän äänestyspaikkoihin liittyen. Niiden pohjalta kiinnitämme huomiotanne kaikkien äänioikeutettujen yhdenvertaiseen mahdollisuuteen ja oikeuteen äänestää oman valintansa mukaan. Laissa säädettyjä esteettömyys- ja yhdenvertaisuusvaatimuksia tulee aina noudattaa riippumatta siitä, miten ennakkoäänestyspaikan järjestelyt on päätetty

toteuttaa (EOAK/4495/2021). Seuraaviin seikkoihin tulee siksi kiinnittää erityistä huomiota äänestyspaikoista päätettäessä:

- pyörätuolia tai rollaattoria käyttäville äänestäjille tulee järjestää esteetön äänestyskoppi (tavanomaista leveämpi, johon mahtuu sisälle pyörätuolin kanssa ja jonka näkösuoja ulottuu matalammalle asetetun kirjoitusalueen ja ehdokaslistojen alapuolelle, saatavilla on hyvä olla myös lisävalo sekä suurennuslasi; syliin asetettava kirjoitusalue suojineenkaan ei ole riittävä vaalisalaisuuden takaamiseksi)
- esteetön pääsy äänestyspaikalle ja äänestyskoppiin (huomatkaa mm. kynnyksen korkeus, kulkureitit, kulkuluiskat, ovien avattavuus, invapysäköintipaikat)
- äänestyspaikan läheisyydessä olisi hyvä olla tuoleja levähtämistä varten sekä inva-wc
- äänestyspaikalle ohjaavien opasteiden pitää olla näkyvillä paikoilla ja selkeitä.

Sähköinen äänioikeusrekisteri:

Sähköisen äänioikeusrekisterin (SäRe) toteutus etenee suunnitellusti. SäRen kokonaisvaltainen käyttö edellyttää kuitenkin kirkkolain ja kirkkojärjestyksen muutoksia Tämänhetkisen tiedon mukaan kirkkolain muutosta koskeva esitys on menossa eduskuntaan vasta toukokuun lopulla. Siten kirkkolain ja kirkkojärjestyksen muutokset eivät ennätäne tulemaan voimaan riittävän ajoissa ennen seurakuntavaaleja.

Tavoitteena kuitenkin on, että SäReen tekninen toteutus valmistuu siten, että halukkailla seurakunnilla on mahdollisuus pilotoida järjestelmää marraskuun 2026 vaaleissa. Pilotointivaiheessa SäRe on käytössä nykyisen paperisen äänioikeusluettelon rinnalla, eikä SäRe:ttä voida ilman säädösmuutoksia käyttää vaalien ainoana äänioikeusrekisterinä. Lakisääteinen äänioikeuden toteaminen tehdään edelleen paperisen äänioikeusluettelon perusteella ja SäRe täydentää tätä prosessia.

Lisätietoa SäRe-järjestelmän pilotoinnista ja siihen ilmoittautumisesta löytyy [Sakastin ajankohtaista-osiosta](#).

Vaaliviesti-utiskirje, vaalien verkkosivut ja Teams

Kirkkohallituksen viestintä tuottaa vaalien uutiskirjeen, Vaaliviestin, jonka voi tilata. Tilauslinkki sekä aiemmin lähetetyt Vaaliviestit löytyvät evl.fi/plus-sivuilta.

Vaaleihin liittyvät hallinnolliset asiakirjat ja vaalien toteuttamisen ohjeistus löytyvät evl.fi/plus-palvelussa-olevilta-vaalisivuilta.

Ehdokkaille ja äänestäjille tarkoitettu verkkosivusto seurakuntavaalit.fi on julkaistu. Lukkariin tuotetaan yhteisiä vaalisisältöjä, joista kerrotaan Lukkarin viestinnässä sekä Vaaliviesti-utiskirjeessä.

Kirjuriin ja vaalien järjestelmiin liittyvät ohjeet tulevat Sakastiin. Tarkempaa tietoa tulee mm Vaaliviesti-utiskirjeessä.

Seurakuntavaalien [Teamsissä hallinnollisilla asioilla](#) on oma kanavansa kuten myös [viestinnällä ja kampanjalla](#). Tiimissä jaetaan ideoita, kokemuksia, hyviä käytäntöjä, vastaan vaaleihin liittyviin kysymyksiin jne.

Lisätietojen antajat

Tarvittaessa lisätietoja antavat projektipäällikkö Annmari Salmela (annmari.salmela@evl.fi) ja juristi Olli Salomaa (olli.salomaa@evl.fi).

Kirkkohallitus

Niilo Pesonen
kansliapäällikkö

Pirjo Pihlaja
kirkkoneuvos

ISSN 1797-0326